

τούς τίτλους τῶν βιβλίων, τῶν πλείστων ἀναγομένων εἰς τὸ σύστημα τῆς φιλοσοφίας τῶν Πυθαγορείων, καὶ δὲν ἀπέσπασε πλέον τὸ βλέμμα του ἀπὸ τῆς τελευταίας ταύτης εἰκόνας.

Τὴν πρωίαν τῆς ἐπιούσης, ἐν ὧρα προκαχωρημένη, ἡ γραία οἰκοδόποινα, μὴ εὐρούσα κεκλεισμένην ἔσωθεν τὴν θύραν τοῦ ἐνοικιαστοῦ τῆς, ἤνοιξε καὶ εἰσῆλθεν ἐν τῷ θαλάμῳ τοῦ Φιλοκλέους ἵνα τῷ ἐκφρασῇ τὰς εὐχὰς τῆς ἐπὶ τῷ νέῳ ἔτει, ἴσως δὲ καὶ διὰ τὴν ἐπιτήρησιν τὰ διὰ τὸν τελευταῖον μῆνα τοῦ παρελθόντος ἐνόησεν. Ἄλλ' ἠπόρησεν, εὐρούσα αὐτὸν ἐξηπλωμένον ἔτι ἐπὶ τῆς κλίνης μετὰ τῶν ἐνδυμάτων του. Θὰ ἐξήρχετο ἐν ταῦτοις τοῦ θαλαμοῦ ἵνα μὴ ταράξῃ τὸν ὕπνον τοῦ γέροντος, ἂν μὴ ἕτερόν τι ἀντικείμενον ἐπιρῦξαν ἐν τῷ μεταξὺ τὴν ἀπορίαν τῆς, διότι, στραφεῖσα ἐκ τύχης, εἶδε τὸ ἐπὶ τῆς τραπέζης κηρίον τὸ ὅποιον χθὲς τὸ ἑσπέρας εἶχεν αὕτη ἀνανεώσει, καίον ἔτι καὶ ἐκπέμπον τὴν τελευταίαν του λαμπρῆν. Πλησίασασα πρὸς τὴν κλίνην, ὤθησε τὸν γηραιὸν Φιλοκλέα κατ' ἀρχὰς ἐλαφρῶς, κατόπιν δυνατώτερον, ἀλλ' οὐδεμίαν ἀπαντήσας, οὐδὲν σημεῖον ζωῆς ἐκ μέρους ἐκείνου. Ὁ γέρον ἀπέθανε κατὰ τὴν νύκτα τῆς προτεραίας, συνεπιφέρων μεθ' ἑαυτοῦ καὶ τὴν ὄψασίαν τοῦ λεκτικώματός του.»

— Ἐὰν ὁ μῦθος οὗτος ἐπικρύπτει ἀλληγορικῶς τινὰ ἢ ἔχῃ, ἀγνοῶ. Ἐγὼ ἠθέλησα ἀπλῶς νὰ σοὶ διηγηθῶ αὐτὸν ὡς τὸν εὖρον εἰς τὸ βιβλιαριὸν τοῦ δένδρου τοῦ πολιοῦ Χρόνου.

ΑΑΚΑΙΟΣ



Η ΕΠΑΝΟΔΟΣ

(Συνέχεια καὶ τέλος.)

Κρότος ἀνοιγομένου παραθύρου ἀπέσπασεν αὐτὸν ἐκ τῶν ἀπαισιῶν διαλογισμῶν του. Ἐξήγαγε τὰ ὑποδήματά του, καὶ ἐπλησίασεν ἀκροποδητῆ βαδίζων πρὸς τὸ παράθυρον. Παρετήρησε ρωγμὴν τινὰ ἐπ' αὐτοῦ καὶ προσήγγισε τὸν ὀφθαλμόν. Ἀπέναντι ἀκριβῶς ἦσαν τὰ παράθυρα τῆς οἰκίας ἐν ἧ, ὡς εἶπον, κατόκει ἡ σύζυγός του. Ἐν παράθυρον ἦτο ἀνοικτὸν, ἐξ οὗ ἐφαίνετο ἡ αἴθουσα φωτιζομένη ὑπὸ πολυφώτου λυχνίας. Ἡ καρδιά τοῦ δυστυχοῦς Κωσταντῆ ἐπαλλε σφοδρῶς. Ἡ στιγμή ἦτο κρίσιμωτάτη. Ἐν τῇ σιγῇ ἐκείνῃ ἠκούοντο αἱ παλμοὶ του εὐκρινέστατα. Ὅπισθοχώρησε βήματά τινα, τὴν πελωρίαν παλάμην του ἔχων ἐπὶ τοῦ στήθους. Ἐπλησίασε πρὸς τὴν τράπεζαν, ἤρπασε σπασμαδικῶς τὸ ἐπ' αὐτῆς κείμενον πιστόλιον καὶ ἐπανῆλθεν αὐθις πρὸς τὴν ρωγμὴν. Ἡ Μαρία ἐφάνη ἐξεληθούσα ἐκ τοῦ παρά τὴν αἴθουσαν θαλάμου. Ἐβρεσεν ἐσθῆτα μελανήν. Τὰ εἰσοσι μακρὰ ἔτη καὶ αἱ κατὰ τὸ διάστημα αὐτῶν θλίψεις καὶ πικρίαι ἄς ὑπέστει ἠλλοίωσαν ἐπαισθητῶς τὴν χαρίεσσαν μορφήν τῆς. Αἱ ἀκτίνες τοῦ πολυφώτου ἔπασαν ἐπ' αὐτῆς διερχομένης. Ὁ Κωσταντῆς μάλιστα ἠδυνήθη νὰ κρατήσῃ κραυγὴν. «Φορεῖ ἀκόμη μαῦρα, ἐφέλλισε, καὶ ἀκτὶς χαρὰς ἀρρήτου ἐφώτισε τὰ ἔρεθῃ τῆς καρδίας του. Ἡ Μαρία διηυθύνθη πρὸς τὸ παράθυρον καὶ ἐκλεισεν αὐτὸ διὰ τοῦ ἐπὶ τοῦ μέσου τῶν φύλλων μακροῦ ἀγκίστρου οὕτως, ὥστε μεταξὺ αὐτῶν ἐσχμα-

τίζετο ῥωγμὴ ἀρκούντας εὐρεῖα, ἐπομένως καὶ πάλιν ὁ Κωσταντῆς ἠδύνατο νὰ βλέπῃ, καίτοι οὐχὶ τόσο ἀνέτως. Ἡ Μαρία ἀπεσῦρθη, ἀλλὰ μολὶς προὐχώρησε βήματά τινα, συνήτησεν ἀπέναντι αὐτῆς νεανίαν, οὐτινος τὸ πρόσωπον ἦτο ἐστραμμένον ἀκριβῶς πρὸς τὸ μέρος ἐνθα ἐνέδρυσεν ὁ Κωσταντῆς. Ἡδυνήθη οὗτος νὰ παρατηρήσῃ τὸν νεανίαν. Ἡτο ἀναστήματος ὑψηλοῦ καὶ εὐρύτερος λεπτός καὶ μέλας μύσταξ μολὶς φυόμενος ἐσχίας τὸ ἄνω χεῖλος του. Εἶχε πλησίασει πολὺ τὴν Μαρίαν, ἥτις ἀπέθηκε τὰς χεῖρας ἐπὶ τῶν ὤμων του καὶ ἠσπᾶσθη αὐτόν. Τὸ στήθος τοῦ Κωσταντῆ ἀνέπαλλεν ὡς τρικυμιώδης θάλασσα· ἐθαμβώθησαν οἱ ὀφθαλμοὶ του, ἡ χεὶρ αὐτοῦ ἐσφιγξε σπαταμωδικῶς τὴν λαβὴν τοῦ πιστολίου, ὃ δὲ δεξιῆς ὠλισθήσεν ἀσυναίσθητως παρὰ τὴν σκανδάλην. — «Εἶνε ἐραστής τῆς! ἐπρόφερε, — ὦ, ἡ ἀθλία!» καὶ ἐν τῇ παραφορᾷ του, χωρὶς νὰ γνωρίζῃ τί πράττει, ἔκρουσε τὴν ἀριστερὰν πυγμὴν του ἐπὶ τραπέζης τινὸς τοσοῦτον ἰσχυρῶς, ὥστε ἀγγεῖον τι κείμενον ἐπ' αὐτῆς κατέπεσε καὶ συνετρίβη εἰς τευαχία. Ὁ κρότος οὗτος δὲν ἤρκεσε νὰ κατευνάσῃ τὴν ἐξαψιν τῆς μανίας ἥτις κατεῖχεν αὐτόν. Ἡνοιξεν ἠρέμα τὸ παράθυρον καὶ προέβαλε τὴν κεφαλὴν, ἔχων τὸ βλέμμα καὶ τὴν ἀκοὴν προσηλωμένα ἐπὶ τῆς συζύγου του καὶ τοῦ ἐραστοῦ τῆς, προσπαθῶν νὰ ἴδῃ περισσότερα, ν' ἀκούσῃ τὴν ὁμιλίαν των καὶ πεισθῇ περὶ τοῦ ἐγκλήματος. Ἄν ἐβλεπέ τις αὐτὸν κατὰ τὴν στιγμήν ἐκείνην ἐξωθεν, μὲ τοὺς σπινθηροβολοῦντας ὀφθαλμοὺς καὶ τὴν κόμην ὀρθότριχα θὰ ἐκυριεύετο ὑπὸ φρίκης. Ἄλλ' αἱ ὁμιλίας δὲν ἐξικουοῦντο μέχρι τῆς ἀκοῆς του, ὅσον καὶ ἂν ἐνέτεινε αὐτήν. — «Εἶν' ἀδύνατον νὰ ἦνε σύζυγός τῆς, διελογίσθη, — εἶνε πολὺ νέος. . . . Ναι, εἶνε ἐραστής τῆς! Δυστυχῆ ἰ» Ἄν ἦτο σύζυγός τῆς θὰ ἐπιπτον ἐγὼ θῦμα, ἀλλὰ τώρα βλέπω ὅτι ἡ θεῖα Δίκη, ὀπλίζει τὴν χεῖρά μου, ὅπως τιμωρήσῃ τὸ ἐγκλημα καὶ τὴν ἀπιστίαν! . . .» Καὶ ὕψωσε βραδέως τὴν χεῖρα μὲ τὸ πιστόλιον. Αἶφνης, ὡς νὰ τῷ ἐπῆλθε νέα σκέψις. — «Ὅχι, εἶπε, — ἔχει δίκαιον. . . ἐγὼ πρέπει νὰ ἀποθῶν! . . .» Διηύθυνε τὸ στόμιον τοῦ ὄπλου κατὰ τοῦ στήθους του καὶ ἐπίσε τὴν σκανδάλην. . . . Ταῦτοχρόνως :

— Μητέρα, γιατί ἐκλείπεις τὸ παράθυρο; ἠκούσθη ἡ φωνὴ τοῦ νεανίου, καὶ τὰ παραθυρόφυλλα ἀνεπετάσθησαν διὰ μιᾶς κινήσεως καθ' ὅλον αὐτῶν τὸ πλάτος καὶ ἐκρότησαν ἐπὶ τοῦ τοίχου.

Ἡ ἐπὶ τῆς τραπέζης πολυφώτος λυχνία ἐφώτισε θεατρικὴν ὄντως σκηνογραφίαν. Ὁ Κωσταντῆς ἔστατο εἰς τὸ ἀπέναντι παράθυρον ὡς ἀπολιθωμένος καὶ ἐκράτει τὸ φονικὸν ὄπλον εἰς τὴν χεῖρα ὅπερ διηύθυνε κατὰ τοῦ στήθους του.

— Μητέρα! ἐφώνησεν ἔντρομος ὁ νεανίας, — ἔλα νὰ ἴδῃς, ποῖος εἶνε εἰς τὸ παράθυρον τῆς ἀντικρου-

νῆς μας ;
Τὸ πιστόλιον κατέπεσε τῶν χειρῶν τοῦ Κωσταντῆ καὶ λυγμοὶ ἀνήρχοντο εἰς τὸν λάρυγγά του. Ἡθέλησε νὰ κραυγᾶσῃ, ἀλλὰ δὲν ἠδυνήθη, καὶ κατέπεσε εἰς τὸ δάπεδον.

Ἡ Μαρία ἐπρόβαλε τὴν κεφαλὴν ἐκ τοῦ παραθύρου, ἀλλ' οὐδὲν εἶδεν· ἐστράφη μόνον καὶ ἠτένισεν ἐκθαμβος τὸν υἱὸν τῆς.

— Τί ἐπαθες παιδί μου; ἠρώτησεν ὠχρίασασα.

— Νά, μητέρα, κύτταζε τὸ παράθυρο, εἶνε ἀνοικτὸ ἀκόμη. Ἐστέκετο ἓνας ἄνθρωπος, ἐκεῖ καὶ ἔως νὰ ἔλθῃς ἔφυγε· θαρρῶ πῶς ἔπεσε ἀπὸ μέσα.

Ἡ κοιμωμένη οἰκοδέσποινα ἀφυπνισθεῖσα ἐκ τοῦ κρότου ἀνέκαμε τὸ θραυσθὲν ἄγγειον, ἀνέβη τὴν κλίμακα καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὴν αἴθουσαν· ἰδοῦσα δὲ τὸ παράθυρον ἀνοικτὸν καὶ τὸν ξένον ἐκτάδην κείμενον, ἐπλησίασε πρὸς αὐτὸν καὶ τὸν ἠρώτησεν ἔντρομος.

— Τί ἔχεις, καλὲ ἄνθρωπε, τί ἔχεις; Μήπως εἶσαι ἄρρωστος;

— ὦ Θεέ μου, τί ἤθελα νὰ κάμω!... ἐψέλισε διὰ κεκομμένης φωνῆς ὁ Κωσταντῆς. — Ἄχ, Μαρία μου! Ἄχ, παιδί μου, τί ἠθέλησα νὰ κάμω ὁ ἄθλιος! ὦ, εἶνε παιδί μου! εἶνε αἱμά μου! τὸ προκισθάνομαι!...

Ἡ γραῖα ἴστατο ἀνωθέν του καὶ τὸν ἔβλεπε σταυροκοπούμενη. Τὸν ἐπῆρε διὰ τρελλόν. Ἐφερεν ἁγιασμένον ὕδωρ καὶ τὸν ἐρράντιζε ψελλίζουσα εὐχὰς τινάς.

— Ὅχι, μὴ μὲ πέρνεις διὰ τρελλόν, κυρὰ Φροσύνη, εἶπεν ἐγειρόμενος ὁ Κωσταντῆς, — κύτταξέ με καλὰ καὶ θὰ μὲ γνωρίσης.

Ἡ οἰκοδέσποινα ἐξεπλάγη ἔτι μᾶλλον, ἀκούσασα αὐτὸν νὰ τὴν ἀποκαλῆ κατ' ὄνομα. Τὸν ἐθεώρησεν ἀπὸ κεφαλῆς μέχρι ποδῶν. Αἶφνης ἔβαλε κραυγὴν.

— Παναγία μου! ἐφώνησε, — σὺ εἶσαι, Κωσταντῆ μου, ἢ ἡ ψυχὴ σου; καὶ ὀπισθοχώρησε.

— Μὴ φοβεῖσαι, παλιὰ μου καὶ καλὴ γειτόνισσα, ὁ Κωσταντῆς εἶμαι, μόνον πήγαίνε νὰ προδιαθέσης τὴν γυναῖκά μου.

Ἄλλὰ δὲν ἐπρόφθασεν ἡ ἀγαθὴ γραῖα ν' ἀνοίξῃ τὴν θύραν, ὅτε ἡ Μαρία μετὰ τοῦ υἱοῦ τῆς ἦλθον πρὸς αὐτήν.

— Ποιὸς εἶν' ἐπάνω, κυρὰ Φροσύνη, ἠρώτησεν ἡ Μαρία, — ὁ γιός μου εἶδε κάποιον εἰς τὸ παράθυρο.

— Ἐλάτε μέσα καὶ σὰς λέγω ποιὸς εἶνε....

Μετὰ τινάς στιγμὰς ὁ Κωσταντῆς ἔθλιβε παραφόρως εἰς τὰς ἀγκάλας του τὴν σύζυγον καὶ τὸν υἱὸν του.

.....

Τώρα θέλεις νὰ σοῦ εἰπῶ καὶ περὶ τοῦ Παντελῆ; Ὁ Παντελῆς ἀφαιρέσας διὰ τῆς ἀνωνόμου ἐπιστολῆς του καὶ τὴν ὑστάτην ἐλπίδα τῆς Μαρίας περὶ τῆς ὑπάρξεως τοῦ συζύγου τῆς, καὶ μεταμεληθεὶς διὰ τὸ κακὸν ὅπερ ἐπροξένησε, στερούμενος δὲ τοῦ θάρρους νὰ διαψέσῃ τὴν εἰδπίαν, ἀνεχώρησε καὶ ἴσως μέγχι σήμερον ἀκόμη δὲν ἐπανῆλθεν εἰς τὴν πατρίδα του, καταδικάσας οὕτω αὐτὸς ἑαυτὸν εἰς ἀειπαγίαν.

— Ἐχω πολλὰς τοιαύτας ἱστορίας νὰ σοῦ διηγηθῶ ἂν θέλῃς, μοὶ προσέθηκεν ὁ γέρον, ἀλλ' ἄς ἀναβάλωμεν τὴν διήγησιν αὐτῶν δι' αὔριον.

Α. Γ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ

ΠΕΡΙΗΓΗΣΕΙΣ

ΣΤΑΝΛΕΥ

Ὁ πολιτισμὸς σήμερον κατέκτησε κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἤττον πάσας τὰς ἡπείρους τοῦτε παλαιοῦ καὶ τοῦ νέου κόσμου, πικταχοῦ δὲ διεισδύων, ὁσήμεραι ἐκτοπίζει καὶ περιστελλεῖ τὴν βαρβαρότητα καὶ ἀπαιδευσίαν τῶν πρωτογενῶν φυλῶν ἐντὸς ὁρίων στενοτέρων. Μόνη ἢ διακεκαυμένη καὶ μυστηριώδης Ἀφρική, μὲ τοὺς μαύρους κατοίκους τῆς, μὲ τὰ νοσηρὰ παρὰ τῆς καὶ μετὰ τὸ ἀνυπέφορον διὰ τοὺς Εὐρωπαίους κλίμα τῆς, ἀντέστη μέχρι τοῦδε πεισιμῶν, καὶ ἀνθίσταται ἔτι, εἰς πάσας τὰς ἐσχέτους τοῦ πολιτισμοῦ. Ὅχι ἔλεγέ τις, οἷο ὁ δαίμων τοῦ σκότους καὶ τῆς βαρβαρότητας ἐξελέξτετο ὡς ἔσχατον ἐπὶ τοῦ πλανήτου ἡμῶν κεντρύγιον τὴν φλογερὰν ἡπειρον, τὴν κωστρουμένην ὑπὸ μαύρων ἀνθρώπων.

Εὐνόητον λοιπὸν εἶνε τὸ μέγχι-ἐνδιαφέρον, ὅπερ ἄραξ ὁ πεπολιτισμένος κόσμος δεικνύει εἰς τὸ νὰ κεντρακτῆσῃ καὶ κτύπη τὴν ἡπειρον ὑπὲρ τοῦ πολιτισμοῦ. Καὶ ἔντως, τὸ ἔργον εἶνε μέγα. Φαντασθῆτε ἔκτασιν γῆς, ἀκριβῶς τριπλασίαν τῆς Εὐρώπης ἥτις καὶ μὲν πολλοχοῦ διακόπτεται ὑπὸ ἀμυμωδῶν ἐρήμων, ἀλλὰ κατὰ τὸ πλεῖστον μέρους αὐτῆς ἔχει ἔδαρος γονιμώτατον, πολὺ γονιμώτερον τοῦ τῆς Εὐρώπης, καὶ δυνατόν βεβαίως, κλλιεργομένη ὡς δεῖ, νὰ διαθρέψῃ 800,000,000 ἀνθρώπων, φαντασθῆτε λέγω τοιαύτην ἔκτασιν μένουσαν ἀργὴν, ἀχρησιμοποίητον, ἔρμικον ἀγρίων λαῶν καὶ ἀγρίων θηρίων, ἐνῶ ἐν Εὐρώπῃ, ἡ πληθώρα τοῦ πληθυσμοῦ ἐν πολλαῖς χώραις, παραγαγοῦσα τὴν ἀκραν ἐνδεικν καὶ δυστυχίαν ἀπειλεῖ τὰς μεγαλύτερας κοινωνικὰς ἀντροπάς.

Ὅθεν, πᾶς προσπαθῶν νὰ κεντρακτῆσῃ τὴν Ἀφρικὴν γνωστότεραν εἰς τὸν πεπολιτισμένον κόσμον καὶ προσιτοτέραν εἰς τοὺς Εὐρωπαϊκοὺς λαοὺς, χάριν δὲ τοῦ ἱεροῦ τούτου σκοποῦ περιφρονῶν κινδύνους τρομεροὺς καὶ ὑριστάμενος τὰς κκοπαθείας ταξιδιωτῶν δυσχεροστάτων ἐν ἀγρίαις καὶ ἀγνώστοις χώραις, θεωρεῖται γενικῶς ὡς εὐεργέτης τῆς ἀνθρωπότητος καὶ ἤρωε ἀληθῆς.

Εἷς ἐκ τῶν τοιούτων ἀτρομήτων περιηγητῶν ἀπειρώσας τὴν ζωὴν αὐτοῦ ὑπὲρ τοῦ ἐκπολιτισμοῦ τῆς Ἀφρικῆς, εἶνε καὶ ὁ κ. Στάνλεϋ, ὁ διασημότερος μεταξὺ τῶν ἐπιτιδομένων νῦν εἰς τὸ τραχὺ τοῦτο ἔργον.

Ἐγεννήθη τῷ 1840, καὶ ἐνωρὶς ἐπέδότη εἰς τὸ δημοσιογραφικὸν στάδιον, ἐν ταῖς Ἠνωμέναις Πολιτεῖαις τῆς Ἀμερικῆς τῷ 1865, ὡς ἀνταποκριτῆς τοῦ Κήρυκος τῆς Νέας Ὑόρκης ἠκολούθησε τὴν Ἀθρησιναικὴν ἐκστρατείαν τοῦ λόρδου Νάπιερ, πρώτην φοράν τότε ἔλθων εἰς συνάφειαν πρὸς τὸ κλίμα καὶ τοὺς κατοίκους τῆς Ἀφρικῆς, μετὰ πολλῆς δὲ δεξιότητος τελείσας τὴν ἀποστολὴν αὐτοῦ.

Τὸ προηγούμενον τοῦτο ὑπῆρξεν ἡ πρώτη ἀφορμὴ ἢ ὠθήσασθαι αὐτὸν εἰς τὸ στάδιον τοῦ ἐξερευνητοῦ τῆς Ἀφρικῆς. Διότι, ἐξηκολούθει ἀκόμη νὰ διατελῆ κατὰ τὸ 1871 ἀνταποκριτῆς τοῦ Κήρυκος τῆς Νέας Ὑόρκης, καὶ διέτριβεν ἐν Μανδρότῃ, ὅτε αἶφνης καὶ χωρὶς σκοπῶς νὰ τὸ προσδοκῆ, ἔλαθεν ἐντολήν παρὰ τοῦ ἰδιοκτητοῦ τῆς μεγάλης ταύτης ἐφημερίδος κ. Γόρδωνος Βίννετ νὰ μεταβῆ εἰς ἀνεύρεσιν τοῦ δόκτορος Λιβιγκστῶνος, περὶ τοῦ ὁποῖου δὲν ὑπῆρχον εἰδήσεις ἀπὸ τριῶν ὅλων ἐτῶν, καὶ ἐφρονεῖτο γενικῶς ὅτι ἀπέθανεν.